

OBSAH

Seznam zkratk	9
Úvod	11
I. UNDE VENIS? WHERE HAVE YOU BEEN? KDE JSI BYL?	13
1. kapitola – Tokeny posunuly historii účetnictví o 4 500 let do pravěku	15
2. kapitola – Napříč tisíciletí s vrubovkou	18
3. kapitola – Novověk	20
3.1 Novověk s Paciolim	21
3.1.1 Kameralistické (jednoduché) účetnictví	23
3.1.2 Dopické (podvojně) účetnictví	26
3.2 Novověk v Asii	27
3.3 Novověk v českých zemích	28
3.3.1 Účetnictví v českých zemích v 16. a 17. století	30
3.3.2 Účetní systémy používané v českých zemích v 18. a 19. století	30
3.3.3 Účetnictví v českých zemích od konce 19. do poloviny 20. století	33
4. kapitola – Účetní formy	37
4.1 Přepisovací formy	37
4.1.1 Přepisovací formy přímé	37
4.1.2 Přepisovací formy nepřímé (sborníkové formy)	39
4.1.3 Integrovaná forma	39
4.1.4 Tabulková (tabelární) účetní forma	39
4.2 Propisovací formy	40
5. kapitola – Moderní dějiny	41
5.1 Padesátá a další léta 20. století	41
5.2 Účetní kodex	41
5.3 Standardizace	42
5.3.1 US GAAP	42
5.3.2 IAS/IFRS	44
5.3.3 IPSAS	46
5.4 Československo	46
5.4.1 Jednotná organizace podnikového účetnictví	46
5.4.2 Jednotná soustava sociálně ekonomických informací	47
5.4.3 Zpět ke kapitalismu – privatizace	47
5.5 Nové tisíciletí	48
II. UBI ES? – WHERE ARE YOU? KDE JSI?	51
6. kapitola – Základní koncepce a modely v účetní teorii	53
7. kapitola – Majetek a jeho vnímání	55
7.1 Věci	56

7.2	Peníze	58
7.3	S rozvahou na rozvahu	59
7.3.1	Rozvaha	61
7.3.2	Aktiva	62
7.3.3	Pasiva	64
7.3.4	Pohyby na rozvaze	67
8.	kapitola – Účty	70
8.1	Rozvahové účty	71
8.1.1	Účty aktivní a pasivní	72
8.1.2	Rozpis rozvahy do účtů	72
8.2	Od rozvahy k rozvaze	73
9.	kapitola – Přírůstky a úbytky majetku a závazků	75
9.1	Výsledkové účty	75
9.2	Výkaz zisků a ztráty (výsledovka)	76
9.3	Struktura nákladů a výnosů ve výsledovce	77
9.4	Možné dopady změn do rozvahy a výsledovky	79
10.	kapitola – Pohyby na rozvaze, výsledovce a toky peněz	83
10.1	Získávání a pozbývání peněžních prostředků podnikateli	84
10.2	Získávání a pozbývání peněžních prostředků státem (veřejným sektorem)	85
10.3	Získávání a pozbývání peněžních prostředků finančními institucemi	86
10.4	Získávání a pozbývání peněžních prostředků nestátními neziskovými organizacemi	87
10.5	Důvody toku peněz	87
11.	kapitola – Účty jako záznamové médium	91
11.1	Řady účtů	91
11.2	Druhy účtů	92
11.3	Členění účtů, účtový rozvrh, účtová osnova	95
11.4	Systém uspořádání účtů	96
12.	kapitola – Postupy účtování	97
12.1	Postupy zpracování dat	97
13.	kapitola – Účetní zásady	99
13.1	Zásada věrného a poctivého zobrazení	99
13.2	Zásada účetní jednotky	100
13.3	Zásada neomezené doby trvání účetní jednotky	101
13.4	Zásada periodicity	101
13.5	Stálost účetních metod	102
13.6	Zásada oceňování	102
13.7	Zásada opatrnosti	103
13.8	Zásada konzistence mezi obdobími	103
13.9	Věcná (materiální) zásada	104
13.10	Přednost obsahu před formou	104

13.11 Akruální princip.....	104
13.12 Zákaz kompenzace.....	104
13.13 Zásada vymezení okamžiku realizace	105
14. kapitola – Účetní metody.....	106
14.1 Oceňování	106
14.1.1 Oceňování historickými cenami.....	108
14.1.2 Oceňování na úrovni reprodukčních cen	110
14.1.3 Oceňování na úrovni běžných (tržních) cen.....	111
14.2 Oceňovací základny podle IFRS.....	111
14.3 Oceňování podle směrnice Evropské unie	111
14.4 Oceňování v České republice (2025).....	114
14.4.1 Definice oceňovacích základů.....	114
14.4.2 Okamžik uskutečnění účetního případu.....	116
14.4.3 Rozvahový den	117
14.5 Trvalé snížení ceny – odpisování	118
14.5.1 Výkonové odpisy.....	119
14.5.2 Časové odpisy	119
14.5.3 Komponentní odpisování	121
14.6 Dočasné snížení hodnoty	123
14.7 Znehodnocení aktiv.....	124
14.8 Oceňování ekvivalencí.....	126
14.9 Oceňování reálnou hodnotou.....	127
14.10 Časové rozlišení	128
14.11 Dohadné položky	129
14.12 Rezervy	130
14.13 Odložená daň	131
14.14 Kurzové rozdíly.....	132
14.15 Opravy chyb z minulých účetních období	133
14.16 Dopad účetních metod do výsledku hospodaření nebo vlastního kapitálu	135
14.17 Bezúplatně nabytý majetek	135
14.18 Podíly na výsledku hospodaření.....	139
14.19 Akvizice (prodeje, vklady) a přeměny společností	139
15. kapitola – Účetnictví = účtování + účetní závěrka	140
15.1 Účetní zápisy – účtování (bookkeeping).....	140
15.2 Účetnictví – Accounting	142
15.3 Účetní závěrka.....	142
15.3.1 Předvaha	144
15.3.2 Rozvaha (balance)	147
15.3.3 Výkaz zisku a ztráty (výsledovka).....	148
15.3.4 Přehled o peněžních tocích (cash flow).....	150
15.3.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu.....	150
15.3.6 Příloha	151

16. kapitola – Konsolidovaná účetní závěrka	152
16.1 Konsolidační celek	152
16.2 Příklady konsolidačních celků	153
16.3 Povinnost sestavení konsolidované účetní závěrky	157
16.3.1 Kritérium významnosti	158
16.3.2 Právní forma	159
16.3.3 Uplatnění vlastnických práv, rozhodovacích práv, omezení	159
16.3.4 Druh činnosti	160
16.3.5 Uplatnění vlivu	160
16.3.6 Ekonomicky problémové podniky	160
16.4 Metody konsolidace	161
16.4.1 Plná konsolidace	161
16.4.2 Poměrná konsolidace	162
16.4.3 Ekvivalenční metoda	162
17. kapitola – Proces účetní závěrky	164
17.1 Otevření účtů	164
17.2 Zaúčtování	164
17.3 Inventarizace	165
17.4 Uzavření účtů	165
17.5 Zjištění výsledku hospodaření	165
17.6 Stanovení daně z příjmů	165
17.7 Uzavření účetních knih	166
17.8 Sestavení účetních výkazů, přílohy	166
17.9 Audit	166
17.10 Schválení účetní závěrky	166
17.11 Zveřejnění	167
17.12 Zobrazení procesu účetní závěrky	167
18. kapitola – Zprávy související s účetní závěrkou	168
18.1 Zpráva vedení podniku (výroční zpráva)	168
18.2 Zpráva o platbách vládám	170
18.3 Zpráva s informacemi o dani z příjmů	170
19. kapitola – Účetní systémy podle činností účetních jednotek	171
20. kapitola – Národní předpisy (Havlův zákon o účetnictví)	174
21. kapitola – Směrnice a nařízení EU regulující účetnictví	176
22. kapitola – Vývoj IFRS	178
III. QUO VADIS? WHERE ARE YOU GOING? KAM JDEŠ?	185
23. kapitola – Ovlivnění účetnictví účetními programy, vývojem technologií a umělou inteligencí	187
24. kapitola – Optimalizace souvisejících zpráv s účetními závěrkami	194
24.1 Zpomalení povinného reportingu ESG	195

24.2	Vykazování dle směrnice CSRD.....	195
24.3	Vykazování dle taxonomie EU (CSDDD).....	196
25.	kapitola – Optimalizace růstu požadavků na účetní informace v ČR: Nový zákon	198
IV.	NON OMNIA DICTA SUN. NOT ALL HAS BEEN SAID. NE VŠE BYLO ŘEČENO	201
26.	kapitola – Zálohování a archivace	203
	Příloha	207
	Summary	212
	Literatura	213
	Seznamy obrázků, schémat, grafů, tabulek	218
	Seznam příkladů	220
	O autorce	221
	Věcný rejstřík.....	222